

Библиотека
за детене

Сигрид Унсет

Лауреат на Нобелова награда за 1928 г.

Сърцето на Йени



Издателство
ПАРИТЕТ

РУСКИ КНИГИ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Унсет Сигрид; Сърцето на Йени (Роман)
Поредица „Библиотека за четене“, 288 стр.
Превод: В. Павурджиев

Това е книга за любовта от началото на 20 век, когато любовните отношения не са такива, каквито са днес.

Авторката Сигрид Унсет си поставя трудната задача да разкаже за първата любов. Йени Винге живее в Рим заедно с добрите си приятели, между които има художници, скулптори и поети. Тя е на 28 години, спокойна, съдържана и разсъдлива — пълна противоположност на буйната си приятелка Ческа. Един ден, съвсем случайно на улицата се запознава със сънародника си Хелге Грам, в когото се влюбва безпаметно — за първи път в живота си. Но така ѝ се струва само до мига, когато се връща в родината си и се запознава със семейството му.

Това е една завладяваща история за любовта, страстта и верността, за високата цена, която плащаме понякога, за да се изпълнят желанията ни. Характерите, чувствата и емоциите на героите са пресъздадени живо и интригуващо, така че читателят остава с усещането за пълно съпреживяване на сюжета.

За поръчки от сайта
www.paritetbg.com - 20% отстъпка!

© Предпечатна подготовка Паритет ООД

Всички права са защитени. Никаква част от тази книга не може да бъде възпроизведена в каквато и да е форма без писменото разрешение на притежателя на авторските права.

ISBN 978-619-153-356-5



„Романът е много хубав, кара те да се замислиш, да подложиш на преоценка някои неща и да стигнеш до някои изводи... Когато човек четне подобна творба, той има чувството, че се е срещнал с нещо значително и важно. Затова препоръчвам на всеки да се запознае с този роман на Сингрид Унсет, както и с цялото ѝ творчество...“

Марта

„Честно казано, четях последната глава така: прочета един абзац, вдигна очи от книгата и се замисля. И така - цялата глава. Заболя ме за Йени; колко жалко, че всичко свършва по този начин... Но най-важното, което искам да кажа, е че Йени цял живот жадува за любов, и когато уж я дочаква, разбира, че това изобщо не е нещото, което е искала. Тя си мисли, че може не само да взема нечия любов, но и да дава своята... Но открива, че няма какво да даде, че тя самата е студена, егоистична и неспособна на пламенно и искрено чувство (така поне смята Йени)...“

Стефания



ТЪРСЕТЕ В „БИБЛИОТЕКА ЗА ЧЕТЕНЕ“



1. *Александър Куприн* – ДУЕЛ
2. *Рафаела Джованьоли* – СПАРТАК
3. *Ал. Куприн; А. Чехов; Ъ. Т. Ситън; Дж. Лондон; Вл. Дуров; Фр. Б. Харт; Ив. Тургенев* – КОТКАТА ОТ КРАЙНИЯ КВАРТАЛ / РАЗКАЗИ ЗА ЖИВОТНИ
4. *Александър Дюма* – КАВАЛЕРЪТ Д'АРМАНТАЛ
5. ПРИКАЗКИ ОТ ЦЯЛ СВЯТ – ЧУДНА ОГЪРЛИЦА
6. *Александър Куприн* – БЯЛАТА АКАЦИЯ
7. *Майн Рид* – КВАРТЕРОНКАТА
8. *Януш Корчак* – КРАЛ МАТИУШ ПЪРВИ
9. *Н. Гогол, Л. Толстой, А. Пушкин, Ф. Достоевски* – ПОВЕСТИ ОТ РУСКИТЕ КЛАСИЦИ
10. *Лев Толстой* – ХАДЖИ МУРАТ. СЕВАСТОПОЛСКИ РАЗКАЗИ
11. *И. Тургенев* – ПЪРВА ЛЮБОВ. АСЯ
12. *Йенс Петер Якобсен* – НИЛС ЛЮНЕ
13. *Оноре дьо Балзак* – ЕДНА ТЪМНА АФЕРА
14. *Сигрид Унсет* – СЪРЦЕТО НА ЙЕНИ



СИГРИД УНСЕТ

Sigrid Undset

(1882–1949)



Норвежка романистка, лауреат на Нобелова награда (1928 г.), автор на трилогията „Кристин, дъщерята на Лавранс“, признат шедьовър на норвежката и световната литература.

Тя е родена на 20 май 1882 г. в Калунборг (Дания) в семейството на известен археолог. Детството ѝ преминава предимно в Осло (Христиания), столицата на Норвегия. Първите книги на Унсет се отличават с доста точно изобразяване на женските делници в службата и семейния живот. През 1910 г. Унсет пътува до Рим. След завръщането си издава сборника стихове „Младост“ (1910) и романа „Йени“ (1911), който има огромен успех и прави много голямо впечатление на четящата публика. Смелото и правдиво разкриване на сексуалните връзки

в този роман става обект на безкрайни дискусии. Кръгът от герои на Унсет в ранния период на творчеството ѝ включва обикновените, незабележими, скромни и „онеправдани“ градски труженички и труженици: чиновници, шивачки, средна градска полуинтелигенция.

Новият период в творчеството ѝ се проявява в серията исторически романи, засягащи Средновековието: „Кристин, дъщерята на Лавранс“ (Kristin Lavransdatter, т. 1–3, 1920–1922) и „Олаф, синът на Аудун“ (Olav Audunsson, т. 1–4, 1925–1927). В първия, който донася на авторката Нобелова награда за литература през 1928 г., се разказва за любовта и брака на главната героиня. Животът през 14 в. е представен с безупречно познаване на тогавашната действителност.

През 1925 година писателката приема католическата вяра, което намира отражение в късните ѝ романи за съвременния живот, както е например „Ида-Елисабет“ (Ida-Elisabeth, 1932). След като през 1940 г. Германия напада Норвегия, Унсет участва активно в Съпротивата, преселва се в Швеция и за пет години емигрира в САЩ. Писателката почива на 10 юни 1949 г. в Лилехамър (Норвегия).

„Той мислеше, че тя е дърво, което ще пусне дълбоки корени и ще укрепне в почвата, докато всъщност Йени беше нежно цвете, жадуващо за светлина и слънце. И за него щеше да е вечна мъка, че го е забелязал твърде късно. Прекърши ли се стеблото на едно цвете, то никога повече няма да се изправи...“

Сигрид Унсет

ЧАСТ ПЪРВА

I

Точно когато Хелге Грам зави и тръгна по улица Виа Кондоти, се чуха звуци на военна музика и той видя едно отделение войници, което маршируваше бързо към казармите. Свиреха „Веселата вдовица“ в толкова бързо темпо, че мелодията се сливаше в някаква дива шумотевица. И малките, черни войници вървяха бързо напред, ред след ред, в тази хладна вечер, като че ли това беше римска кохорта, връхлитаща в заплашителен марш срещу варварски пълчища, а не безобидни войници, които се връщаха в казармите за вечеря. „Може би, затова толкова бързат“, помисли си Хелге, като потръпна от хлад и вдигана яката на палтото си. И обзет от особено настроение, породено от историята на града, той се усмихна и продължи пътя си, като си тананикаше в такт с музиката: „Ах, жената не можете разбра!“ Той отиваше към главната улица и скоро се спря на ъгъла и започна да гледа движението, което кипеше там.

Така значи, това е знаменитото Корсо! Непрекъснат поток от коли по тясна улица и гъста суетяща се тълпа по тесни тротоари.

Хелге стоеше и гледаше потока, носещ се край

него, и се усмихна при мисълта, че ще може да се разхожда сред тази тълпа всяка вечер и че за него тя няма да стане обикновена и делнична, както на улица Карл Йохан в родното Осло.

Изведнъж неудържимо му се прииска да върви без край по всички улици на Рим, да се разхожда цялата нощ. Преди залеза на слънцето той беше на хълма Монте Пинчио и оттам се любува на вечния град. В западната част на небето се бяха струпали леки облачета сякаш вървулица от малки бели овце. Заедно с изчезването на слънцето краищата на тези облаци все по-гъсто се обагряха от злато и пурпур. Под бледното, вечерно небе се виждаше целия град и Хелге чувстваше, че Рим е именно такъв, какъвто го виждаше сега, а не какъвто си го бе представял.

Всичко, което беше видял досега по време на своето пътуване, го разочарова, защото не отговаряше на онази представа, която си бе създал по-рано, докато живееше в своето отечество и жадуваше да се изтръгне на свобода, за да опознае широкия свят. Но ето, най-сетне, той виждаше пред себе си нещо велико и красиво, което превъзхождаше многократно неговите мечти. И това беше Рим...

В долината, под неговите крака, се разстилаше обширна равнина от покриви. Това бе цял хаос от покриви на най-разнообразни къщи — стари и нови, ниски и високи. Изглеждаше сякаш всички тези къщи са построени без никакъв план, а там където в даден момент е било по-удобно. Рядко можеше да се види сред морето от къщи пропас-

Сърцето на Йени



ти, представляващи прави улици. И целият този свят от криви и начупени линии, различаващи се една от друга по хиляди начини, във вид на разнообразни остри ъгли, сякаш беше застинал под бледото небе, от което невидимото слънце сипеше снопи лъчи, които позлатяваха краищата на леките облачета. Изглеждаше сякаш, че градът бе потънал в дълбока дрямка под лека, белезникава пелена от мъгла, през която не се промъкваше дори едничък стълб от дим. Никъде не се виждаше пушек от фабричен комин, не димеше нито един от онези смешни тънки комини, стърчащи по краищата на покривите. Старите кръгли керемиди бяха ръждивокафяви и обрасли със сиво-жълти лишей, а по водосточните тръби се зеленееха храстчета с жълти цветчета. На терасите бяха подредени саксии с изсъхнало алое, а по первазите падаха спокойно каскади от виещи се рас-

тения. От къщите, които се издигаха над съседните постройки, гледаха черни прозорци, изрязани в червеникави или сиви стени. Някои прозорци спяха под спуснатите щори, напомняйки затворени очи. Високо върху покривите, над пелената от беззвучна мъгла, сякаш останки от стражеви кули, тук-там стърчаха малки беседки.

И над всичко това се извисяваха куполите на църквите — множество куполи, а сред тях се отделяше гигантския купол на църквата „Свети Петър“.

От другата страна на долината, в чиято дълбочина една непрекъсната редица от червени покриви покриваше града — вечният град, който Хелге почувства така силно тази вечер — се виждаше дълъг, нисък хълм, извиващ гърба си към небето. Покрай този хълм минаваше дълга алея от линии, върховете на които се сливаха в непрекъсната тъмна маса и чиито стволове изглеждаха като хубави, тъмни колони. А в далечината, от татък купола на църквата „Свети Петър“, на хоризонта се издигаше друг хълм със светли вили, потънали в зеленината на пиниите и кипарисите. Това бе Монте Марио.

Тъмни корони от листа на железни стълбове се съединяваха над главата на Хелге, образувайки гъст свод, а зад него мелодично шуртеше фонтан — струи вода падаха от височината на водния стълб, разбиваха се в подножието и се стичаха в басейн.

Хелге шепнеше към града на своите мечти, където кракът му не беше стъпвал на нито една

Сърцето на Йену

улица, където къщите не криеха нито една сродна душа, нито един приятел: „Рим, Рим, вечен Рим.“ Смути се заради собственото си самотно „аз“ и заради вълнението си, въпреки че знаеше, че тук няма никой, който да го подслушва. Обърна се и забърза надолу към Испанското стълбище.

Сега стоеше на ъгъла на Кондоти и Корсо и чувстваше сладко объркване, защото, ако в този миг трябваше да премине в чуждия град през гъмжащата от оживление улица и се оправи сам в непознатия град, щеше да го прекоси целия чак до площада „Свети Петър“.

В момента, когато пресичаше улицата, покрай него минаха две млади момичета. Без да знае защо, той помисли, че са норвежки, но в същото време му се стори смешно, че навред вижда свои съотечественици. Във всеки случай едната от тях беше много руса и носеше дреха от светла кожа.

Хелге беше в повишено настроение — всичко го радваше и интересуваше, дори имената на улиците с латинските букви, издълбани върху бели мраморни плочи.

Улицата, по която вървеше, излизаше на неголям, полукръгъл площад до река, над която минаваше бял мост. Светлината на двойния ред фенери, горящи на моста, изглеждаше мътна и зеленикаво-жълта в сравнение с нощната бледна светлина, падаща от вечерното небе. По протежение на реката имаше нисък каменен парапет, който беше слабо осветен, и една редица дървета с повехнали листа и дънери, чиято кора се белеше на големи бели парчета. На другата страна

на реката под дърветата светеха газови фенери, а множеството къщи се открояваха като тъмни силуети на фона на небето, но от тази страна, в прозорците още проблясваха последните лъчи на слънцето. Сега небето беше ясно и се простираше прозрачно, синьо-зелено над хълма с алеи от пинии; по него се носеха няколко тежки, издути облака, които припламваха в червено и жълто, като че предвещаваха буря.

Той се спря на моста и погледна към Тибър. Колко мътна бе водата! Облаците се отразяваха непрекъснато с разноцветни пламъци, тя влачеше клони, дъски и пясък в каменното си корито. Отстрани на моста малка стълба водеше долу при водата. Хелге си помисли колко лесно би било човек да се промъкне някоя нощ тук, когато всичко му дотегне. Дали някой го бе направил?

Като премина през моста Хелге видя един полицаи и го попита на немски как може да стигне до църквата „Свети Петър“. Полицая отговори най-напред на френски, после на италиански, но като видя, че Хелге продължава да клати отрицателно глава, отново заговори на френски и показа с ръка нагоре по течението на реката. Хелге се запъти натам.

Скоро видя пред себе си каменна грамада, която се издигаше към небесата, а върху нея тъмния силует на ангел. По очертанятията позна Замъка на ангелите. Хелге се приближи до него. Залезът още не бе успял да угасне и в здрача статуите на моста изглеждаха златисти, Тибър продължава-

Сърцето на Йену

ше да носи отражението на червени облаци, а газовите фенери светеха по-силно и хвърляха ярки ивици във водата. Зад Моста на ангелите по нов железен мост минаваха електрически трамваи, от прозорците им струеше светлина, а от жиците на трамвая хвърчаха сиво-бели искри.

Хелге свали шапката си и попита един минавач:
— Църквата „Свети Петър“, ако обичате?

Минавачът посочи с ръка към една от близките улици и нещо дълго приказва, но Хелге нищо не разбра.

Улицата, в която влезе, беше толкова тясна и тъмна, че у него се появи радостно чувство, сякаш се бе озовал на добре познато място, — точно така си бе представял истинските италиански улици. Тази улица изобилстваше с малки дюкянчета със старинни вещи. Хелге разглеждаше с любопитство вещите, изложени на лошо осветените витрини. Разбира се, че всички тези неща бяха фалшиви. Тук висяха късчета от груби, мръсни дантели, някакви късове и отломки от глинени предмети, позеленяли медни статуйки, стари и нови свещници и брошки с големи фалшиви камъни. И все пак у Хелге се появи безразсъдното желание да влезе в едно от тези дюкянчета, да купи нещо, да разпитва, да се пазари... Някак несъзнателно влезе в тъмното, задушно дюкянче. Какво ли нямаше тук! От тавана висяха старинни лампи, навсякъде се валяха парчета коприна с избродирани върху тях златни цветя на червен, зелен и бял фон, имаше счупени мебели и всякакви дрънкулки.

Зад тезгяха стоеше черноок младеж и четеше. Той попита Хелге дали търси нещо определено, а Хелге му посочваше с пръст различни предмети и питаше: — „Колко?“ Едничкото, което разбра, бе — че всички вещи са безумно скъпи. Разбира се, той трябваше да научи поне малко италиански, за да може да се пазари по-добре.

В ъгъла върху една полица имаше порцеланови фигурки в стил рококо и вази с релефни цветя. Но всичко имаше най-съвременен вид. Хелге взе напосоки една малка фигурка и попита: — „Колко?“

— Седем, — отговори младежът, като разпери седем пръста.

— Четири, — каза Хелге, като на свой ред разпери четирите си пръста, облечени в нова кафява ръкавица. И той много се зарадва, че постигна такива успехи на един непознат език. Наистина нищо не разбираше от всичко, което черноокият младеж се стараеше да му каже, но всеки път, когато последният преставаше да говори, той пускаше в ход своето „четири“ и четирите си пръста.

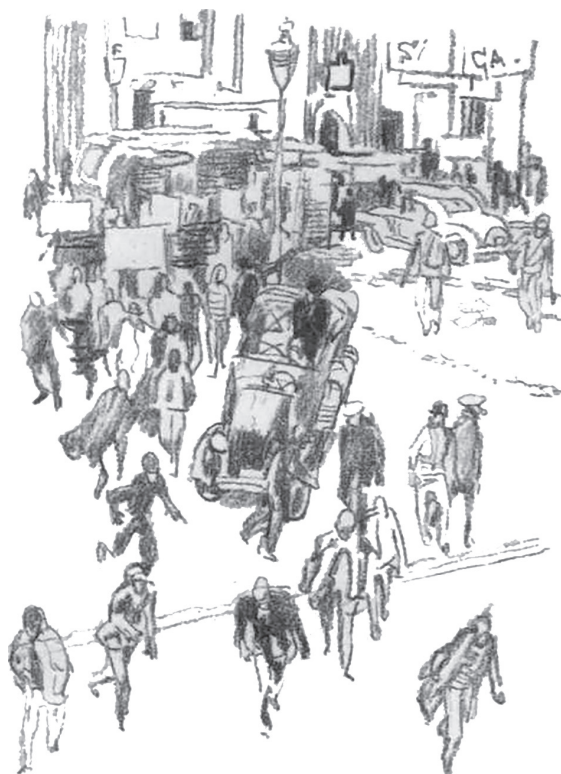
— Non antica¹! — каза изведнъж много смело. Обаче, продавачът настояваше, че е „антика“.

— Четири, — каза Хелге за последен път. Тогава младежът разпери пет пръста. Хелге се запъти към вратата, но продавачът му извика и каза, че го дава за четири. Хелге радостно взе малкото пакетче, увито в розова хартия и излезе с него на улицата.

Вървеше покрай дълги, ниски, полуразруше-

¹ Не е старинно (ит.) – Б. ред.

Сърцето на Йени



ни къщи и високи каменни огради. После мина през полуразрушения свод на някаква врата и попадна на моста. Тук полицаят, който пазеше в бутката, го спря и му каза, че е длъжен да плати за преминаването по моста. От другата страна на моста се намираше голяма, тъмна църква с куполи.

Като мина край църквата, Хелге попадна в цял лабиринт от тесни и къси улици.